

БХ МАГАЗИН | ЈУЛИ 2016. | БЕСПЛАТНО

ЕУФОР-ове ЛОТ куће - ваши сусједи

Страна 05

Страна 06

Страна 08

Страна 10

Страна 26

Страна 30

У овом броју:

- 03 - Увод Командант ЕУФОР-а
- 04 - ЕУФОР догађаји
- 06 - ЕУФОР/ОСБиХ Међународна заједница у промовисању безбједног и стабилног окружења
- 08 - ЕУФОР/ОСБиХ 12. Сједница Стратешког комитета за оружје, муницију и минско-експлозивна средства
- 10 - Тимови за везу и посматрање Прича о успјеху
- 26 - Дипломатске мисије у БиХ Интервју са амбасадором Савезне Републике Њемачке, Њ.Е. Кристијаном Хелбахом
- 30 - Едукација о опасностима од мина у О.Ш. "Алија Наметак" Сарајево Дозволите дјечи да живе слободно и безбрижно!

Одговорите на питања и освојите једну од 20 награда

Одговоре можете слати до 20. августа 2016. на:
TEME@eufor.europa.eu

Наградна игра не може бити предмет жалбе. Награде – мајица ЕУФОР-а и USB stick, биће додијелене за 20 тачних одговора извучених из ждерице.

1. Колико ЛОТ кућа ЕУФОР има у БиХ?
2. Које земље имају ЛОТ куће у БиХ?
3. Шта је главни задатак ЛОТ кућа у БиХ?

ПРАТИТЕ НАС НА:

- www.euforbih.org
- www.facebook.com/euforbih
- www.twitter.com/euforbih
- www.youtube.com/euforbih
- www.flickr.com/euforalthea

Одговоре можете пронаћи у часопису ТЕМЕ или посетити ЕУФОР facebook страницу

ИМПРЕСУМ

Главна команда ЕУФОР-а
Уред за односе с јавношћу
Камп Бутмир, Сарајево,
71210 Илија, Босна и Херцеговина
Е-маил: teme@eufor.europa.eu
Веб: www.euforbih.org

ИСБН 978-92-824-2740-8
doi 10.2860/22325

Посетите нас на:

Уредништво: Алмина Башић

Уред за односе с јавношћу:
Потпуковник Штефан Коутник
Мајор Харвуд Карл
Мајор Штефан Клоко

ЕУФОР фотографије:
Мартин Аустерубер, наредник
Мустафа Чомор

Штампа: АМОС ГРАФ д.о.о., Сарајево

Ове се новине не продају, не подлијежу порезу према статуту о оружаним снагама, потписаном у Вригит Паттерсону - Зрачна база Даугон, Охио, САД - 21. новембра 1995. године.

ISBN 978-92-824-2740-8

9 789282 427408

OC-80-10-322-ENC

Увод

Поштовани читаоци,

Велика ми је част да вам представим нови број магазина "Теме". Надам се да ћете ту наћи информације о активностима Снага Европске уније (ЕУФОР) у БиХ и других међународних организација које раде у корист БиХ и њеног свеобухватног напретка на путу ка ширим евро-атланским интеграцијама.

ЕУФОР је ангажован на неколико пројеката широм БиХ. Двије главне области од изузетне важности су упознавање са опасностима од мина и представљање доброг рада који обављају Тимови за везу и посматрање (ЛОТ тимови), који се налазе у вашим мјестима.

Сматрам да је од изузетне важности подсјећати ваше младе људе на опасност коју представља ова тиха и невидљива опасност и због тога моји ЛОТ тимови врше едукацију дјецe која ће ускоро на дуги љетни распуст током кога могу бити још више изложени тој опасности. Ови млади људи нису били у рату и потребно им је указати на ову опасност. Одјељење Заједничких војних послова, Канцеларија за координацију и информације о минама и Одсјек за противминске активности ЕУФОР-а настављају да раде заједно у циљу смањења овог ризика. Добра сарадња са Центром за противминске активности БиХ (БХМАЦ), инструкторима из Оружаних снага БиХ (ОСБиХ) и невладиним организацијама које се баве овим питањем сигурно ће да доведу до успјеха.

ЛОТ тимови вам пружају прилику да будете у контакту са ЕУФОР-ом на цијелој територији БиХ, у Федерацији БиХ и у РС. Постоји 17 ЛОТ тимова у којима служе војници из седам земаља. Ангажман у заједници је кључ и сигуран знак наше посвећености БиХ. Помоћу њега мој командни тим добива ажуриране информације о ситуацији на терену које су потребне због одржавања сигурног и безбједног окружења, а омогућава се и стални контакт са вама.

Наша сарадња са ОС БиХ се наставља кроз програме за оспособљавање и обуку, ми такође настављамо да пружамо подршку Министарству одбране

Командант ЕУФОР-а

БиХ и међународним партнерима при напорима на смањењу вишкова наоружања и муниције у "Техничкој радионици за одржавање муниције" (ТРОМ) у Добоју у оквиру пројекта за уништавање застарјелог наоружања и муниције под називом "EXPLODE".

Сљедећа војна вјежба ЕУФОР-а "Брзи одговор 16" ће се одржати на Мањачи током јесени 2016. године. Главни циљ ове вјежбе је да се изнова покаже способност ЕУФОР-а за брзо распоређивање својих резервних снага и да се увјежбавају операције подршке миру заједно са ОСБиХ. Према томе, ЕУФОР и даље стоји раме уз раме са вашим оружаним снагама да би им обезбједио подршку потребну за остварење њихових циљева.

Надам се да уживате читајући овај магазин и да захваљујући њему боље разумијете широк спектар текућих активности. ЛОТ тимови вам стоје на располагању и уз вашу помоћ ми можемо одржавати сигурно и безбједно окружење.

Хвала,

Генерал-мајор Фридрих Шретер

Нови начелник Главног штаба снага Европске уније

Бригадни генерал Алберт Сафар (Мађарско ваздухопловство), недавно је преузео дужност начелника Главног штаба ЕУФОР-а у Сарајеву. Захваљујући богатом искуству у ваздухопловству, те обављајући дужности унутар Главног штаба, 2011. генерал Сафар бива именован на мјесто команданта Мађарског ваздухопловства, односно замјеник команданта Заједничке команде.

Бригадни генерал Алберт Сафар дипломирао је на "Kilian Györy" аеронаутичком колеџу као други поручник. Мађарском ратном ваздухопловству се придружио 1984. као пилот авиона МиГ-23МФ при 47. ловачком пуку ваздухопловне базе Папа гдје је остао све до 1992. Стекавши огромно искуство у пилотирању, генерал Сафар уписује Факултет одбране на Универзитету 'Zrínyi Miklós' на којем је дипломирао 1995. године. Након тога је именован за начелника артиљерије 47. ловачког пука ваздухопловне базе Папа, гдје је служио све до 2001. године као командант ловачке ескадриле и као замјеник команданта авијацијског пука. Те исте године, бива именован на ново мјесто у Команди ваздухопловства Мађарских одбрамбених снага (МОС).

Године 2006. похађа Ваздухопловни ратни колеџ у Сједињеним Америчким Државама у трајању од

једне године. Након повратка у Мађарску, именован је у Заједничку команду Мађарских одбрамбених снага (МОС), као виши савјетник Ваздухопловних снага.

Године 2010. постао је начелник одјела за ваздухопловне операције и обуку Заједничке команде МОС-а, те 2011. именован и за команданта Мађарског ваздухопловства, односно замјеника команданта Заједничке команде. Располаже са искуством од укупно 1.600 сати летења, а управљао је авионима Л-39, МиГ-21, МиГ-23 и Л-159.

Бригадни генерал Сафар одликован је разним медаљама од којих су најважније златне медаље за пилотске и војне заслуге.

Нови начелник Штаба ЕУФОР-а у Босни и Херцеговини, бригадни генерал Алберт Сафар нагласио је како ће наставити пружати подршку мисији и команданту ЕУФОР-а у његовом раду, као и у континуираном развоју Оружаних снага БиХ. "Оружане снаге БиХ јесу наш приоритет. Ипак, одржавање безбједног и стабилног окружења у БиХ, један је од кључних циљева ЕУФОР-а", истакао је бригадни генерал Сафар.

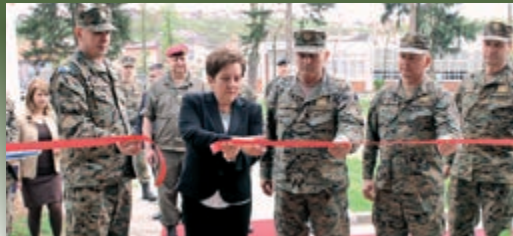

Бригадни генерал
Алберт Сафар

У касарни "Рајловац" ОСБиХ отворен нови Центар за противминско дјеловање и уништење неексплодираних убојних средстава

Недавно је у касарни Рајловац Оружаних снага Босне и Херцеговине отворен центар за противминско дјеловање и уништење неексплодираних убојних средстава. Свечаности су присуствовали званичници Министарства одбране и Оружаних снага БиХ те међународних институција у БиХ, међу којима и нови командант Снага Европске уније, генерал-мајор Фридрих Шретер и многи други представници ЕУФОР-а.

У Центру ће се едуцирати војници за деминере и инструкторе, односно проводити обука хуманитарног деминирања и уништавања неексплодираних убојних средстава. Центар ће значајно помоћи свим институцијама у БиХ да наставе да се суочавају са овим изазовом.

Министрица одбране БиХ Марина Пендеш изјавила је да ће Центар допринијети у процесу чишћења подручја на којима још има мина, а то ће свакако утицати на већи степен безбједности грађана и економски развој БиХ. Амбиција МОД-а и ОСБиХ јесте успостављање регионалног центра за југоисточну Европу чија вриједност ће бити препозната не само у региону, него и шире, посебно у погледу приступања БиХ НАТО-у. Министрица одбране је захвалила владама Норвешке, Италије, Француске и САД-а, као и УНДП-у на њиховој огромној подршци у успостављању и формирању овог Центра.

Обиљежен Дан Европске уније у Сарајеву

Специјални представник Европске уније (ЕУСР), Његова екселенција господин Ларс-Гунар Вигемарк и командант снага Европске уније, генерал-мајор Фридрих Шретер, организовали су свечаност поводом обиљежавања Дана Европске уније у Босни и Херцеговини. Свечана церемонија одржана је 9. маја на платоу испред Дома Оружаних снага БиХ.

Главни дио манифестације било је свечано постројавање војника ЕУФОР-а и Оружаних снага БиХ, као и војног оркестра. Овим догађајем наглашена је блиска сарадња између ЕУ и БиХ те ЕУФОР-а, земаља учесница у мисији, те Оружаних снага БиХ, њихова међусобна подршка и поштовање док заједно раде на промовисању мира, безбједности, стабилности и просперитетније будућности. Манифестацији су присуствовали министрица одбране БиХ Марина Пендеш и начелник Заједничког штаба Оружаних снага БиХ Анто Јелеч, те многе друге високе званице из БиХ и ЕУ, као и представници амбасада.

Церемонији обиљежавања претходило је прелијетање хеликоптера ЕУФОР-а и Оружаних снага БиХ изнад платоа, као и полагање вијенца. "ЕУФОР је један од најважнијих елемената унутар породице ЕУ институција које заједно дјелују за добробит БиХ", оцијенио је специјални представник ЕУ у БиХ, амбасадор госп. Ларс Гунар Вигемарк.

"Данашња манифестација је организована под мотом 'Подршка Европске уније Босни и Херцеговини - прошлост, садашњост и будућност'. Заједно с евроатлантским интеграцијама, допринос ЕУФОР-а даљњем развоју способности Оружаних снага

Командант ЕУФОР-а и специјални представник ЕУ поздрављају министрицу одбране БиХ, Марину Пендеш и начелника заједничког штаба, генерала Анту Јелеча

БиХ и наша улога у пружању подршке одржавању безбједног и стабилног окружења, представљају израз наше одређености и подршке развоју и стабилности БиХ, а све с циљем мирне будућности за ову земљу", изјавио је командант снага Европске уније у БиХ, генерал-мајор Фридрих Шретер.

Војна парада – ЕУФОР-ов Мултинационални батаљон

Међународна заједница у промовисању безбједног и стабилног окружења

19. маја 2016., генерал-мајор Фридрих Шретер посетио је војну јединицу ТРОМ - "Техничка радионица за одржавање муниције", у Добоју како би стекао увид у важни посао који се тамо обавља као подршка процесу уништавања застарјеле муниције, у оквиру пројекта "Explode".

Присутност вишка муниције и наоружања у БиХ постало је изравна пријетња безбједности људи, али исто тако финансијски и административни терет за ОС БиХ. У контексту реформе одбране из 2007. године, дефинисани су обим, структура, локација и опрема потребна за потенцијалну употребу муниције, наоружања и експлозива. Велике количине муниције, малокалибарског оружја (пушке и пиштољи), као и тешког наоружања, нису више од користи, те се стога сматрају сувишним.

У фебруару 2013. године, међународна заједница, укључујући и кључне актере - ОЕБС, УНДП, НАТО, ЕУФОР, САД, Шведску, Аустрију, Швицарску, НПА-Норвешку народну помоћ, је на иницијативу оперативног команданта савезничких снага у Европи и ЕУФОР-ове операције Алтеа, генерала Сир Александра Ричарда Ширефа, усагласила ставове о успостављању заједничког циља и програма за третман муниције, наоружања и експлозива. Најважнији закључак био је да се муниција и експлозив третирају у складу с међународним стандардима, те да се успостави цјелокупни животни циклус над њиховим управљањем.

898 тона муниције и наоружања је уништено у 2013., 1168 тона у 2014. години, те 1,927 тона у 2015. години.

Заједно с осталим члановима међународне заједнице, ЕУФОР пружа стручне савјете у оквиру свог програма за обуку и оспособљавање, те даје подршку БиХ у изградњи капацитета за управљање прекомјерним залихама расходоване муниције и наоружања.

Пројекат "Explode" финансира Европска унија, а имплементатор је УНДП који већ годинама пружа велику подршку ТРОМ тиму како би се овај проблем ријешо. "Ми већ неколико година имамо одличну сарадњу са МОД БиХ, када је ријеч о питању рјешавања вишкова наоружања и муниције, али и неких других сродних активности, као што су њихово обиљежавање и инвентура", изјавио је г. Слободан Бошковић, пројектни менаџер и савјетник УНДП-а (Развојни програм Уједињених нација).

Замјеник команданта Команде за подршку Оружаних снага Босне и Херцеговине (ОСБиХ), бригадни генерал Гојко Кнежевић рекао је да је овај пројекат од великог значаја за њих, имајући у виду количину муниције и наоружања које је старо и представља велику опасност. "До сада су постигнути огромни резултати и ми се радујемо наставку сарадње са свим организацијама које пружају подршку овом пројекту", рекао је он.

"Захваљујући ЕУФОР-овом Одјелу за обуку и оспособљавање, односно мобилним тренинг тимовима специјализованим за уништавање наоружања и муниције, данас смо добили девет подучених људи који ће моћи, у неком будућем времену, да врше обуку осталог персонала из састава ОСБиХ", изјавио је управитељ Радионице у Добоју (ТРОМ), пуковник Саво Аничич.

Замјеник команданта Команде за подршку ОСБиХ бригадни генерал Кнежевић, командант ЕУФОР-а генерал-мајор Шретер и пројекат менаџер УНДП-а Слободан Бошковић

Мисија Снага Европске уније, Операција "Алтеа", и други партнери из међународне заједнице настављају помагати Министарству одбране и Оружаним снагама БиХ. Помоћ се састоји у пружању техничких савјета и помоћи релевантних стручњака, све у циљу изградње капацитета Оружаних снага БиХ и управљања постојећим вишковима муниције и наоружања. ЕУФОР такођер улаже напоре на одржавању безбједног и стабилног окружења.

"Да би уништење муниције било ефикасно, не само да је потребно добро вођство, него и реалан план – који ће усмјеравати и њиме управљати Оружане снаге БиХ. Специјални представник ЕУ у БиХ, ЕУФОР и међународна заједница помажу даљњи развој најбољих стандарда како би се овај изазов ријешо на најсигурнији и најбржи могући начин", изјавио је командант ЕУФОР-а, генерал-мајор Фридрих Шретер.

12. сједница Стратешког комитета за оружје, муницију и минско-експлозивна средства

У понедељак, 13. јуна 2016. г., у Дому ОС БиХ у Сарајеву, одржана је 12. сједница Стратешког комитета за оружје, муницију и минско-експлозивна средства, којој је домаћин био командант ЕУФОР-а, генерал-мајор Фридрих Шретер (Friedrich Schrötter). Сједница је одржана с циљем анализирања и промовисања активности усмјерених на рјешавање питања вишкова наоружања, муниције и минско-експлозивних средстава у БиХ.

Сједницом, којој је домаћин био командант ЕУФОР-а у БиХ, предсјавала је министарка одбране БиХ, гђа Марина Пендеш. Сједници су присуствовали и њени замјеници, г. Сеад Јусић и г. Борис Јеринић, начелник Заједничког штаба ОС БиХ, генерал-пуковник Анто Јелеч, и његови замјеници као стални чланови комитета, као и представници Заједничке комисије за одбрану и безбједност Парламентарне скупштине БиХ. Сједници су такође присуствовали и стални чланови комитета из међународних организација: Канцеларије Специјалног представника ЕУ у БиХ, Развојног програма УН, Организације за безбједност и

сарадњу у Европи, НАТО Штаба у Сарајеву и амбасада Сједињених држава, Швајцарске, Аустрије и Шведске.

БиХ још увијек посједује значајну количину нестабилне војне муниције. Велики дио те муниције се складишти и одржава на неуслован начин. Присуство нестабилне муниције у БиХ представља опасност по јавну безбједност и потенцијалну опасност за безбједно и стабилно окружење. Та муниција је такође финансијски и административни терет за ОС БиХ. Управљање и контрола складишта наоружања, као и инспекције оружја, су потпуно у надлежности овлашћених органа БиХ, али је у интересу свих да се управљање и рјешавање врше у оквиру сигурног и безбједног процеса.

Командант ЕУФОР-а је у свом уводном обраћању споменуо трагичну несрећу која се недавно догодила у складишту експлозива у Индији, а учесницима сједнице је приказан и кратак снимак о овој несрећи. Командант ЕУФОР-а је рекао: "Овакве трагичне несреће служе као подсјетник на важност наше

улоге, а то је да подуземо кораке у вези опасне ситуације која тренутно постоји у БиХ у смислу безбједног складиштења и уништавања вишкова оружја и муниције." Он је затим додао: "Не смијемо дозволити да се оваква несеређа икада догоди овдје. Ми, међународни партнери, настављамо да пружамо подршку Министарству одбране и Оружаним снагама БиХ у рјешавању овог питања које је од кључног значаја за јавну безбједност. Ми прије свега треба да се усредоточимо на то да се након 100% инспекције изврши уништавање и смањивање залиха и обезбједи правилно управљање током животног вијека и складиштење преосталих залиха."

Активности у оквиру пројекта "EXPLODE" укључују уништавање високо-ризичне муниције и комплексног наоружања, пружање подршке Оружаним снагама БиХ у смањивању залиха војне муниције на количину којом се може правилно управљати, извођење обуке за више старјешине с циљем њиховог даљег оспособљавања и унапријеђивање инфраструктуре да би се побољшала безбједност и услови за складиштење у складиштима војног оружја и муниције. Овај пројекат се имплементира у оквиру партнерства између Министарства одбране БиХ, Канцеларије Специјалног представника ЕУ у БиХ, УНДП-а и Организације за безбједност и сарадњу у Европи.

Командант ЕУФОР-а је такође рекао: "Желио бих да одам признање Министарству одбране и Оружаним снагама БиХ на великом напретку који су до сада остварили, али такође морам да од њих затражим још већи ангажман и још боље резултате. Морам да останемо усредоточени и ангажовани у раду према нашем приоритетном циљу, а то је да учинимо БиХ сигурнијим и безбједнијим мјестом за живот. Унапријед се радујем данашњем заједничком раду усмјереном на постизање стварног и опипљивог напретка, а све с циљем да учинимо БиХ безбједнијим мјестом за рад и живот." Министарка одбране БиХ, гђа Марина Пендеш и командант ЕУФОР-а, генерал-мајор Фридрих Шретер, су након сједнице дали кратке изјаве за медије. Гђа Пендеш је изјавила: "У првих пет мјесеци прошле године смо уништили око 600 тона, а током истог периода ове године смо већ уништили око 900 тона." Она је затим додала: "Надам се да ћемо истим интензитетом наставити са радом на овоме."

Командант ЕУФОР-а је на крају рекао: "Наставићемо да пружамо подршку МО и ОС БиХ у раду на успостављању процедура за складиштење и побољшавању инфраструктуре, да бисмо кроз заједничке напоре побољшали безбједно и стабилно окружење у БиХ, јер нам је то свима у интересу." ЕУФОР ће, у оквиру својих могућности, наставити да помаже Министарству одбране и Оружаним снагама БиХ кроз техничко савјетовање и услуге предметних стручњака.

Командант ЕУФОР-а и министарка одбране БиХ током прес конференције

ЕУФОР ЛОТ куће - прича о успјеху

Европска унија је покренула војну операцију у Босни и Херцеговини 2. децембра 2004. Мисија је названа “ЕУФОР – Операција Алтеа” (име се односи на божицу исцјељења у грчкој митологији), а циљ њеног стварања био је обезбиједити континуисано спровођење одредби Општег оквирног споразума за мир, познатијег као Дејтонски споразум. Од тада, Операција Алтеа се два пута реконфигурисала захваљујући побољшању безбједоносне ситуације, а нарочито повећању способности домаћих агенција за провођење закона које се брину о одржавању безбједног окружења.

Услед постепеног смањивања великог броја војника присутних у мировној мисији у БиХ, показала се потреба за формирањем Тимова за везу и посматрање, познатијих као ЛОТ тимови (**L**iaison **O**bservation **T**eams). Захваљујући њима, надгледање безбједоносне ситуације у земљи је настављено. Припадници ЛОТ тимова живе и дјелују унутар локалне заједнице. Главни задатак ЕУФОР-ових Тимова за везу и посматрање је надгледање стања на цијелој територији БиХ, те пружање подршке у одржавању безбједног и стабилног окружења.

У Босни и Херцеговини има 17 Тимова за везу и посматрање (ЛОТ-кућа) који представљају "очи и уши" ЕУФОР-а. Они су у контакту с локалним властима и становништвом, као и бројним другим државним институцијама и агенцијама, с циљем подизања свијести о проблемима локалне заједнице. На тај начин, посредством Центра за координацију ЛОТ-кућа, Тимови за везу и посматрање обезбјеђују преглед ситуације Главном штабу ЕУФОР-а у Сарајеву.

Мапа ЛОТ-тимова и њихова зона одговорности у БиХ

● ЛЦЦ ▲ ЛОТ куће

- ➔ **Тимови за везу су мале војне јединице чија је главна мисија да дјелују као веза између ЕУФОР-а и цивилног друштва**
- ➔ **Тимови за везу надгледају различите области – политичке и међуетничке односе**
- ➔ **Тимови за везу, у случају потребе, пружају грађанима информације о локалним институцијама**

Сви припадници ЕУФОР-ове мисије у којој учествује 21 држава, раде на заједничком скупу циљева како би помогли БиХ независно од националне, расне, сполне или вјерске позадине. Од самог почетка 2004. године, тимови за везу и посматрање (ЛОТ тимови) су једна од карактеристичних одлика ЕУФОР-а. Током година број ЛОТ тимова се мијењао, а данас их има 17 на територији БиХ.

Припадници ЛОТ тимова “опицавају пулс” дешавања на терену и помажу при одржавању мирног и безбједног окружења

Тимови за везу и посматрање су стационирани широм Босне и Херцеговине. Припадници ЛОТ тимова живе с локалним становништвом, одржавају контакте са бх. властима и грађанима. Екипа часописа ТЕМЕ посјетила је припаднике седам ЛОТ кућа чије земље пружају допринос мисији ЕУФОР-а.

Шта представља мисија Тимова за везу и посматрање (ЛОТ) и како изгледа живјети међу локалним становништвом, имати директан контакт с представницима власти, питања су на која ће нам одговоре дати припадници ЛОТ тимова који су стекли једно необично, али надасве богато и занимљиво искуство.

ЛОТ кућа Ново Сарајево Словачка

Припадници словачког ЛОТ тима у општини Ново Сарајево и преводилац Елма Дураковић

Прва посјета екипе часописа ТЕМЕ, ЛОТ кући Ново Сарајево, била је врло угодна. Срдачно нас је дочекао мајор Михаел Кошина, командант ЛОТ куће која је једина ЕУФОР-ова ЛОТ кућа у главном граду Босне и Херцеговине.

Задатак припадника ЛОТ тима је допријети до срца и ума локалног становништва. Врло је важно посједовати ту вјештину, ту умјетност разговора освајањем срца, повезивањем с људима на личном, али и на професионалном нивоу.

Мајор Кошина објашњава како изгледа један радни дан његовог тима: "Као што знате, ЕУФОР-ови припадници ЛОТ тимова су стационирани широм Босне и Херцеговине. Наша ЛОТ кућа постоји још од 2011. Ми смо у контакту с локалним властима и становништвом, као и многим другим агенцијама у земљи, с циљем надгледања стања у нашој зони одговорности и евентуалних проблема који би могли

нарушити безбједоносну ситуацију", каже мајор Кошина и објашњава важност присуства ЛОТ тимова у БиХ, те додаје: "Наша земља пружа подршку мисији ЛОТ тимова са укупно 24 војника који су распоређени у три ЛОТ куће: Ново Сарајево, Фоча и Вишеград. Зона одговорности ЛОТ куће Ново Сарајево обухвата 11 општина око града Сарајева - 8 у Федерацији БиХ и 3 у Републици Српској, и то је заиста велико подручје", наглашава он. С обзиром на то да се већина државних институција, представништава компанија и амбасада налази у њиховој зони одговорности, можемо рећи да је распоред задатака које свакодневно обављају веома густ и тежак, али их припадници ове ЛОТ куће обављају јак о успјешно.

Дневни ритуал чланова Тима за везу и посматрање изгледа овако: "Физички јутарњи тренинг сваког нашег члана је врло важан. Након што то обавимо, слиједи брифинг са преводиоцима, припремање активности које су у складу са већ утврђеним

седмичним планом, надгледање дешавања у граду и околним подручјима, те слање извјештаја Координационом ЛОТ центру, односно Главном штабу ЕУФОР-а. Вечерњи сати резервисани су за друштвене активности", каже он.

Када су у интеракцији с локалним становништвом или представницима власти, утисци су увијек позитивни: "Сарајево је прекрасан град и рекао бих да смо привилеговани што имамо среће да будемо баш овдје. Током наших свакодневних неформалних састанака, обављања патрола и уобичајених активности, можемо закључити да су људи које сусрећемо отвореног ума и врло љубазни. Иако понекад од грађана добијемо захтјеве за донације или спонзорисање пројеката, оно што можемо урадити је усмјерити их коме да се обрате за помоћ. Словачка Амбасада, такођер, помаже друштвену заједницу кроз разне мини пројекте током године које реализују у оба ентитета", каже командант ЛОТ куће Ново Сарајево, мајор Кошина.

Повремено се, како објашњава, дешава да морају обавити веома захтјевне активности. Због тога, радни план мора бити флексибилан, како би се обавезе могле репрограмирати и извршити на најбољи могући начин.

Припрема obroka је свакодневна обавеза за припаднике ЛОТ кућа. Оно што чини њихову кућу

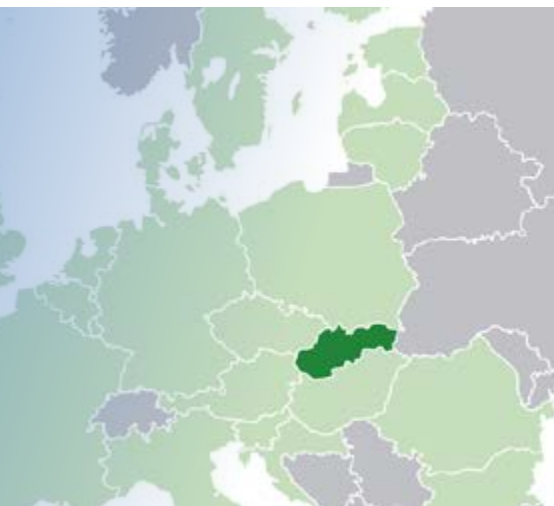
ЛОТ кућа Ново Сарајево

Зона одговорности: 11 општина у околини града Сарајева: Ново Сарајево, Сарајево Центар, Источно Ново Сарајево, Источни Стари Град, Илиџа, Хаџићи, Источна Илиџа, Стари Град, Нови Град, Илијаш и Вогошћа.

посебно, како каже мајор Кошина, је чињеница да имају најбољег кухара међу свим ЕУФОР-овим ЛОТ тимовима. Његово име је наредник Владимир Пупава. "Он за све нас припрема јако укусна јела, углавном специјалитете словачке кухиње. То нас, итекако, чини срећнима и задовољнима, а мени као команданту, који мора водити рачуна о реализацији свих задатака са којима се мој тим суочава, много помаже."

Након наше посјете ЛОТ кући Ново Сарајево, настављамо пут ка Зеници. Вријеме је да упознамо и друге припаднике ЕУФОР-овог ЛОТ тима и изазове с којима се они суочавају.

Од свог оснивања, Република Словачка активно учествује у политичким и војним активностима међународне заједнице у тражењу мирног рјешења сукоба у свијету, а већ од 1997. године даје допринос војној стабилизацији мира у БиХ. Словачка је ушла у Европску унију 2004. Командант Координационог ЛОТ центра је из Словачке републике. Један од бивших Високих представника такођер је био из Словачке - Miroslav Lajčák, као и некадашња свјетска тениска првакиња – Мартина Хингис. Број становника: 5,4 милиона; Главни град: Братислава.

Припадници турске ЛОТ куће у Зеници и преводиоци Ешеф и Салих

ЛОТ кућа Зеница Турска

Турска је, по броју војника, друга највећа земља од 21 које учествују у ЕУФОР-овој мисији Алтеа. Турски официри држе кључна мјеста у Генералштабу ЕУФОР-а. Турски Тимови за везу и посматрање (ЛОТ) су најбројнији и налазе се у: Зеници, Завидовићима, Травнику, Јабланици и Ливну, а двије чете су, такођер, дио Мултинационалног батаљона.

"Ми блиско сарађујемо с локалним становништвом и представницима власти, као и са међународним организацијама које дјелују у нашој зони одговорности. Размјена информација веома је важна и помаже у пружању помоћи с циљем одржавања мирног и безбједног окружења", каже потпуковник Али Килић, командант ЛОТ куће у Зеници. Ова ЛОТ кућа егзистира од априла 2005. године, а зона одговорности обухвата: 10 општина из два кантона, Средњобосанског кантона и Зеничко-добојског кантона.

Зона одговорности ЛОТ куће у Зеници: 10 општина, од којих пет припадају Средњобосанском кантону и пет Зеничко-добојском: Зеница, Какањ, Вареш, Високо, Бреза, Витез, Бусовача, Фојница, Кисељак и Крешево.

Тимови за везу и посматрање (ЛОТ) су формирани прије 12 година. И поред смањења бројног стања током претходних година, усљед побољшања безбједносне ситуације у земљи, ЕУФОР је одржао капацитет за пружање подршке миру и безбједности. Данас се ове мултинационалне снаге ЕУ састоје од војника из 21 земље учеснице у мисији. Њих 16 су земље чланице ЕУ, а уз њих своје трупе у мисију шаљу и Албанија, Чиле, Бивша Југословенска Република Македонија, Швајцарска и Турска.

"У нашој ЛОТ кући живи и ради шест особа. Четири припадника су одговорни за везу и посматрачку мисију, док наша два члана осигуравају кућу. Подијељени смо у двије екипе и заједно с нашим преводиоцима, обављамо дневне задатке, као што су састанци с водећим званичницима у подручју наше зоне одговорности, затим имамо патролирања, док други тим остаје на дужности у кући. На крају дана, припремамо наше уобичајене извјештаје за Координациони ЛОТ центар, односно Главни штаб", каже потпуковник Али Килић и истиче како све ово не би било могуће без њихова два преводиоца, г.Ешефа и г. Салиха који свакодневно и вриједно обављају свој дио посла.

Потпуковник Килић сматра да је однос с локалним становништвом, односно добијање њиховог

поштовања и повјерења, велики изазов за све њих, али и главни разлог присутности ЛОТ-тимова у БиХ. "Ми свакодневно имамо интеракцију с локалним становништвом. Наш рад се заснива на стварању повјерења са свим етничким групама и заједницама, без обзира на њихово поријекло, а све у циљу побољшања безбједоносне ситуације. Када је ријеч о активностима хуманитарне помоћи, у оквиру цивилно-војне сарадње, ми их проводимо на један заиста отворен, транспарентан и неутралан начин. Веома често посјећујемо локалне манифестације, прославе, укључени смо у различите друштвене активности и све то нам помаже да будемо препознатљиви и цијењени прије свега као војници ЕУФОР-а, али и као припадници Турске војске. И, како сам већ рекао, то је нешто што локално становништво и власти заиста поштују", казао је командант Килић.

Што се тиче спровођења активности на едуцирању о опасностима од мина, командант наглашава важност поменутих предавања, с обзиром на чињеницу да опасност од мина у БиХ још увијек постоји. ЛОТ кућа у Зеници имплементирала је многе важне пројекте с циљем пружања подршке локалним заједницама. Један од највећих била је изградња Турског парка, који је изграђен 2013. године, а чија вриједност је износила 120.000 евра. Такођер су реализирали и пројекте реновирања неколико основних школа, а посљедњи у низу била је реконструкција Основне школе "Витез", у који је уложено око 300.000 евра.

ЛОТ кућа у Зеници је прва која је основана у Босни и Херцеговини након рата. Потпуковник Килић наглашава важност њиховог постојања унутар

**Потпуковник Али Килић,
командант ЛОТ куће у Зеници**

структуре ЕУФОР-а: "Уз нашу континуирану преданост и посвећеност, ми представљамо кључну компоненту ЕУФОР-а у очувању безбједног и стабилног окружења у БиХ. Потпуно смо свјесни да смо као представници мира, неодвојиви дио снага Европске уније", закључује он.

Захваљујемо нашим домаћинима, турском војном особљу, као и преводиоцима г. Ешефу и г. Салиху на великодушну љубазност и гостољубивост, изврсној турској кафи, чају и делицијама.

Турска није чланица Европске уније, али се према броју припадника који учествују у ЕУФОР-овој мисији Алтеа, налази на другом мјесту. ● Током више од 2000 година Истанбул је био главни град три царства: Римског, Византијског и Отоманског. ● Истанбул је једини град на свијету који се налази на два континента - Европи и Азији. ● У Истанбулу се налази друга најстарија подземна жељезница на свијету (Тунел) која је почела с радом далеке 1875. године. ● Гранд Базар или Капали Чаршија је најстарија и највећа пијаца на свијету: постоји од 1455. године, има 64 улице, 4000 трговина, 25.000 радника. ● Два од седам чуда старог свијета се налазе у Турској: Артемидин храм у Ефесу и Маузолеј у Халикарнасу. ● Турска је шеста најпосјећенија туристичка дестинација у свијету. ● Турска кухиња је једна од три најразноврсније кухиње на свијету, заједно с француском и кинеском. ● Тулипани, симбол Холандије, потичу из Турске.

ЛОТ кућа Тузла Аустрија

Аустрија је земља с највећим бројем војника ангажованих у мисији ЕУФОР-а. Прва аустријска ЛОТ кућа отворена је 2007. године у источном дијелу града Тузле.

У три ЛОТ куће ангажована су 24 војника: у Тузли, Брчком и Братунцу. Један од главних задатака припадника ових јединица је побољшање односа између ЕУФОР-а, локалног становништва, власти БиХ и других организација које дјелују у њиховој зони одговорности. То се постиже јасним разумијевањем друштвене и економске ситуације и прикупљањем информација у јавности у вези са стајалиштима локалне заједнице.

Зона одговорности припадника ЛОТ куће из Тузле обухвата подручја која се налазе у оба бх. ентитета. Како командант ЛОТ тима, мајор Матиас наглашава, прије одласка екипа на терен, односно у патроле или школе на предавања о опасностима од мина, они сваки дан започињу јутарњим састанком на којем се особље информише о догађајима који су

ЕУФОР је одиграо значајну улогу у свим позитивним промјенама у БиХ, а постепено је, током година, преносио одговорности на локалне власти. Иако је безбједоносна ситуација у БиХ и даље мирна и стабилна, захваљујући ЛОТ тимовима, ЕУФОР и даље задржава своју присутност широм земље.

се догодили дан раније. "Током јутарњег састанка, размјењујемо најновије вијести и усклађујемо дневни ред за текући дан. Након тога, обављамо уобичајене задатке – разговарамо с грађанима како бисмо разумјели стварну слику дешавања и стања у земљи, које обично називамо "упознавање са ситуацијом на терену". То подразумева упознавање с тренутним расположењем, проблемима у вези актуелне ситуације, пројектима, фестивалима, итд", каже он и наглашава колико је важно бити у току збивања која би могла утјецати на међуетничке односе у БиХ. "Осим тога, важно је и стално праћење дешавања у области опасности од мина. Што се тиче нашег слободног времена, користимо га углавном како бисмо што боље организовали свакодневне обавезе, на примјер куповина намирница, унапређење нивоа

Аустрија је ушла у ЕУ 1994. године. Мировним снагама у БиХ придружила се почетком 1996. године и од тада игра важну улогу у одржавању мира и безбједности у овој земљи. Већ осам година, команда над војним снагама ЕУ (ЕУФОР-ом) дата је Аустрији. Садашњи Високи представник у БиХ, Њ.Е. др. Валентин Инцко је аустријски дипломата.

Припадници аустријске ЛОТ куће
у Тузли током састанка

физичке спремности која је обавезна за војнике, те одржавање контакта с нашим породицама", каже мајор Матиас.

Конзистентна сарадња и ангажовање свих друштвених слојева унутар популације од суштинског су значаја за позитиван утицај ЛОТ концепта у Босни и Херцеговини. "Сусрет с различитим људима", како објашњава командант ЛОТ куће, "је нешто што чини овај посао врло интересантним, али нам истовремено помаже да на најбољи могући начин имамо увида о ситуацији у земљи. Ми сарађујемо с политичарима, пољопривредницима, власницима трговина, ловцима, итд. Посебна пажња посвећена је ученицима и наставницима чије школе се налазе у близини минских поља. Свјесни смо да и Црвени крст, Оружане снаге БиХ, па и саме школе организују ова предавања, а колективно образовање има врло добар ефекат", каже он.

У оквиру програма аустријског Одјела за цивилно-војну сарадњу (СИМС), реализован је велики број пројеката, попут реновирања обданишта у Братунцу,

Сребреници и другим градовима. Сви ови пројекти су финансирани од стране приватних и корпоративних донација из Аустрије. Захваљујући сарадњи коју ЛОТ тим одржава с локалним властима и становништвом у њиховој зони одговорности, идентификовани су различити пројекти који ће имати позитиван утицај на будуће генерације.

Командант ЛОТ куће истиче како припадници његовог тима нису ништа више посебнији од осталих, већ само покушавају да дају све од себе како би на најбољи начин допринијели мисији ЕУФОР-а. "Дајемо најбоље од себе како би ова земља имала што бољу будућност. Радити и живјети у сусједству с локалним становништвом је врло занимљиво и сваком од нас је ово одлична прилика за лични напредак. Будућност БиХ је разлог зашто смо овдје", закључује он.

Након што смо се захвалили припадницима аустријског ЛОТ тима на љубазном дочеку, за новом причом кренули смо пут Бања Луке.

Аустрија је некада била средиште великог Аустро-Угарског царства које је вијековима владало великим дијелом Европе. ● Данас је то федерална република која се састоји од девет савезних покрајина, са 8,6 милиона становника. ● Аустријска заставица једна је од најстаријих националних заставица на свијету и датира из 1191. ● Аустрија има богату културну баштину, а дала је свијету многе познате композиторе класичне музике као што су Хајдн, Моцарт, Шуберт, Ј. Штраус, Малерас, као и утемељитеља психоанализе Зигмунда Фројда. Чак 19 Аустријанаца су добитници Нобелове награде - седам за физиологију или медицину, четири за хемију и три за физику.

ЛОТ кућа Бања Лука Чиле

Наредна прича води нас у Бања Луку, по величини други највећи град у БиХ, односно највећи у Републици Српској. Тимови за везу и посматрање су стационарани широм БиХ, а у овом граду ЕУФОР има чак два тима – ЛОТ куће које припадају националним контингентима Чилеа и Румуније. Чиле је једина јужноамеричка земља која је у саставу ЕУФОР-а. Припадници чилеанске војске присутни су у БиХ још од 2003. године.

Припадници Чилеанске војске дошли су заједно с припадницима Британског контингента у Бања Луку 2003. године, како би помогли у операцији прикупљања оружја у бившој бази која се налазила у кругу некадашње фабрике металних производа. Бити дио мировне мисије у БиХ врло је важна међународна улога и осјећали су се почаствованим због тога.

На почетку свог ангажмана у БиХ, Чиле је имао ЛОТ куће у Бања Луци, Приједору, Санском Мосту и Босанској Градишци. Данас је зона одговорности чилеанске ЛОТ куће град Бања Лука и околне општине: Босанска Градишка, Србац, Дервента, Козарска Дубица, Костајница, Нови Град, Крупа на Уни, Приједор, Оштра Лука и Сански Мост.

ЛОТ куће представљају мостове између цивилних и војних страна, између владиних и невладиних организација. Припадници ЛОТ тима врше едуцирање локалног становништва, односно дјеце о опасностима од мина. Чилеански војници су поносни, почаствовани и пуни ентузијазма сто су овдје и настоје пружити помоћ становништву БиХ на најбољи могући начин.

Припадници чилеанске ЛОТ куће у Бања Луци кажу да је за њих велика част бити дио мисије ЕУФОР-а. Након мисија на Хаитију, Кипру, Блиском истоку, Израелу и многим другим земљама, долазак у БиХ је нешто сасвим ново за њих. Шта значи бити удаљен од своје домовине 14.000 километара и служити у мировној мисији Европске уније, питали смо команданта чилеанске ЛОТ куће у Бања Луци, мајора Давида Морау Меунета: "Демонстрација присуства ЕУФОР-а је важна активност за нас. Како би се остварили циљеви мисије, припадници чилеанског ЛОТ тима из Бања Луке настоје допријети до срца и ума локалног становништва, успоставити близак и топао однос са њима, чиме показују чилеански дух пријатељства. Радује ме што видим да су људи, чак и након што су претрпјели доста тешких момената у овој земљи, јако љубазни и отвореног ума". Главни разлог зашто су чилеански војници дио ове мисије, како наглашавају, јесте међународна сарадња. Командант ове ЛОТ куће каже да су они веома поносни што је Чиле једина латиноамеричка држава која, заједно са другима, чини мисију ЕУФОР-а. "Трудимо се да одржавамо блиске везе с локалним властима и њиховим представницима како би нам лакше повјерили своје потребе". С обзиром на то да су војници једине јужноамеричке државе која служи у мисији, мајор Мора каже како их баш због тога локално становништво доживљава на посебан, интересантан начин. Сматрају их пријатељима и војницима који желе најбоље за ову земљу не очекујући ништа заузврат.

Дјеловање у оквиру ЛОТ куће изискива ефикасност, као и посједовање добрих војних, политичких

Чиле - јужноамеричка држава којом су некада владали Инке, земља Нобеловца Пабла Неруде, земља вулкана, фјордова, језера и најсухље пустиње на свијету Атакаме, земља која лежи у подножју сњежних Анда и пружа се обалом Пацифика, са многобројним острвима од којих је најпознатије оно Робинзона Крузоа.

Преводаца Свјетлана Лазич са припадницима чилеанског ЛОТ тима у Бања Луци

и друштвених вјештина. "Људи су овдје врло пријатељски настројени према нама. Невјероватно је то како нас људи стално позивају на кафу, разговор или друштвене догађаје. Ми се трудимо да помогнемо колико год можемо, у оквиру наших могућности и то је нешто што ћемо наставити да радимо. У сарадњи са Заводом за социјалну заштиту, трудимо се организовати на најбољи начин како би се побољшао живот онима који су у невољи. На примјер, имамо сјајан однос с подручном школом "Бранко Ћопић" у оближњој општини Крупа на Уни. Ово је мјесто гдје учитељица даје све од себе како би дјеци омогућила бољу будућност. Захваљујући залагању дјецe и њихових учитеља, ова подручна школа освојила је срце нашег тима. Ми их стално посјећујемо како бисмо остали у контакту с њима и измамили осмијех на њихова лица када их изненадимо понеким малим поклоном, у виду школског прибора или изненађења које ће им дати охрабрење", каже он.

За поручника Едуарда Акуњу ово је други пут да служи у мисији у БиХ. За њега је ово једно велико и врло важно искуство. Осим што има прилику да ради с припадницима других земаља, што изнад свега сматра

занимљивим, поручник каже како су они, на неки начин, и амбасадори који промовишу своју земљу у Европи, али и у Босни и Херцеговини. "Позитивно сам изненађен колико људи познају моју земљу, многи говоре шпански језик, прате познате ТВ-сапунице. Након мисије, многи од нас ће се вратити с нашим породицама посјетити ову дивну земљу", каже он.

"Наш посао је осјетити пулс града и дух локалног становништва. Стога, сваког дана обављамо патроле, а уз помоћ наших преводаца, разговарамо с људима. Безбједност локалног становништва, посебно дјецe, један је од највећих приоритета ЕУФОР-а. Зато наш тим, уз помоћ локалних инструктора, редовно одржава часове о опасностима од мина и неексплодираних убојних средстава", каже поручник Акуња и додаје: "Научили смо и ми много тога од народа у БиХ, о њиховој култури, традицији, али такођер и о Европској унији. Велико је искуство за нас чињеница да можемо радити с припадницима снага из 20 различитих земаља. Поносни смо што можемо рећи да је Чиле призната, поуздана и цијењена земља у војним мисијама, укључујући и ЕУФОР-ову мисију Алтеа", закључује он.

Осим својим професионалним залагањем за очувањем мира у овој земљи, припадници ове нама тако далеке, али пријатељске земље, су сретни што могу на овај начин пружити допринос Босни и Херцеговини.

Добра – припадник чилеанског тима

Када су 2004. Чилеанци преузели ЛОТ кућу од британских војника, наслиједили су и пса по имену Добра. Она је врло друштвена и љубазна према свима који живе у овој ЛОТ кући. С обзиром на то да се у кући војници ротирају сваких шест мјесеци, Добра је изузетно стрпљив и благ пас и прилагођава се условима и особама с којима живи. Иако постоје људи који не воле псе, Добра је прави стручњак у освајању срца људи. Добра више није брз и агилан пас, какав је некада била, и недавно је прославила свој 16. рођендан.

Припадници румунске ЛОТ куће у Бања Луци

ЛОТ кућа Бања Лука Румунија

Румунија је земља која има 16 војника распоређених у двије ЛОТ куће: Бања Луци и Цазину. Румунска ЛОТ кућа у Бања Луци основана је 2007. године, а њена зона одговорности састоји се од 10 општина и то: Бања Лука, Кнежево, Лакташи, Прњавор, Челинац, Котор Варош, Мркоњић Град, Језеро, Шипово и Купрес.

Командант румунске ЛОТ куће у Бања Луци, пуковник Мариан Ангел, објашњава како изгледа уобичајени радни дан: "С активностима почињемо у 7 сати ујутро. Радимо брифинге, презентирамо план за текући дан. Сваки вођа екипе обавјештава команданта гдје ће ићи и какве задатке има за обавити", каже он. Командант Ангел истиче да током брифинга представљају се најновије вијести и информације из медија, ОХР-а, ОСЦЕ-а и, наравно, из ЕУФОР-а: "Свакодневно консултујемо најновије информације с Главним штабом. С обзиром на то да дјелујемо у толерантном

окружењу с прилично ниским нивоом ризика, ја, као командант, потичем своје подређене да излазе у град и одржавају интеракцију с локалним становништвом".

Како командант ЛОТ куће наставља објашњавати, главни контакт с локалним становништвом успоставља се кроз личне сусрете које тимови проводе. Неки од тих састанака су на распореду, док су други на ad hoc састанцима. "У наш дјелокуп рада спадају и посјете без најаве када људи желе остварити лични контакт с представницима ЕУФОР-а без претходне најаве. Увијек нам је драго ако можемо некога угостити, попити кафу или чај". Међутим, командант Ангел сматра како је један од најбољих начина за интеракцију с локалним становништвом кроз едукацију коју врше на тему "Свјесност о опасностима од мина" - "Ове године ћемо покушати покрити све школе које се налазе у нашој зони одговорности. Морам рећи да смо више усредоточени на школе које

се налазе близу бивше линије фронта. Наша намјера је да одржимо 64 предавања до краја 2016. Ово је изврсна прилика за ступити у контакт с најмлађим члановима бх. друштва. Морам признати да након сваког часа, дјеца желе да се сликају с припадницима ЕУФОР-а и такво њихово понашање казује ми да мој тим ради заиста добар посао", поносно изјављује командант Ангел.

У ЛОТ кући затекли смо и двије жене. Једна од њих је поручница Камилија Малиновски. Ово је њена прва мисија у БиХ: "Одувијек сам знала да ћу постати војник. Са 14 година уписала сам се у средњу војну школу, а затим и на академију. Моја каријера, а посебно учествовање у војним операцијама ме испуњавају. Људи с којима контактирамо су јако поносни и врло добри према нама, иако им је свакодневни живот велики изазов. Драго ми је што имамо добру сарадњу са свима", каже поручница Камилија Малиновски.

Када смо упитали потпуковника Ангела шта чини ову ЛОТ кућу посебном, одговорио је: "Уколико бих употребио термин "посебна" то би значило да ми, као тим, имамо велики его, а то у контексту војног

дјеловања није оно што је релевантно. У већини случајева када су војни команданти вођени личним егом, онда битке буду изгубљене. Дакле, из ове перспективе, рекао бих да ми нисмо ништа посебни, већ само радимо свој посао. Главни циљ ЕУФОР-ове мисије Алтеа је пружање подршке процесу оздрављења ове земље", каже командант ЛОТ куће у Бања Луци.

- Румунија је ушла у ЕУ 2007.године. Ова земља има нешто више од 19 милиона становника.
- Име "Румунија" долази од латинске ријечи "Роман" што значи "грађанин Римског царства."
- Румунија није само богата златним ресурсима, већ има и једини музеј у Европи с поставкама посвећеним злату.
- Букурешт је први град у свијету освијетљен уљаним лампама (1895.).
- Млазни мотор који користе модерни авиони изумио је Хенри Коанда, рођен у Букурешту.
- Румунска гимнастичарка, Нађа Команећи, је прва у историји гимнастике која је добила оцјену 10 за свој перформанс, током Олимпијских игара у Монтреалу (1976.).
- Стварни Дракула (Vlad Dracula) прозван Влад Тепеш, био је румунски принц и војсковођа. Лик грофа Дракуле - вампира - створио је ирски писац Брам Стокер 1897.
- Румунија има најљепши водопад на свијету – Бигар.
- Румунски језик је стар 1700 година.
- Палача парламента у Букурешту је друга по величини зграда на свијету, одмах након зграде Пентагона у САД-у.

ЛОТ кућа Добој Пољска

"Након буђења у 6 сати ујутро, те уобичајених јутарњих договора које заједнички одржавамо унутар тима и са преводиоцима, спремни смо за одрађивање наших задатака", појашњава на почетку разговора новоименовани командант ЛОТ куће у Добоју, капетан Мацијеј Горецлеи који нас је по доласку љубазно поздравио, те наставио: "Наши тимови углавном спроводе планиране састанке и прате важна дешавања у граду и околици. У поподневним сатима, такођер имамо кратки брифинг током којег командант бива информисан о ситуацији у цијелој зони одговорности. У вечерњим сатима, пишемо извјештаје и шаљемо их ЛОТ координацијском центру. Након тога, слиједи вјежбање у теретани и трчање, што су најпопуларније активности у вечерњим сатима. И тако, заправо, изгледају наше свакодневне активности".

Пољска ЛОТ кућа у Добоју дјелује од 2008. године. Подручје одговорности припадника ове куће покрива десет општина: 6 су стациониране у Републици Српској: Добој, Модрича, Брод, Петрово, Теслић, Станари, а 4 у Федерацији: Усора, Добој Југ, Добој Исток, и Тешањ. Пољска је ушла у ЕУ 2004. године.

Како капетан Мацијеј Горецлеи наглашава, ЛОТ тимови су обавезни пратити ситуацију, а то чине тако што одржавају састанке са градоначелницима, представницима међународне заједнице, вјерским или мјесним лидерима, али и људима које сусрећу на улици."Ми седмично планирамо око пет састанака. Поред тога, обављамо и патроле с нашим возилима, те на тај начин показујемо присутност ЕУФОР-а. Ако се нешто јако важно догоди, ми посједујемо нашу властиту базу података мобилних телефона и захваљујући нашим преводиоцима, можемо добити неопходне информације од одговарајућих институција."

Град Добој и околица су били највише погођени током поплава у БиХ, у мају 2014. У то вријеме, ЕУФОР је пружао хуманитарну подршку бх. властима и био је укључен у евакуацији становништва. Тимови за везу и посматрање су континуирано пратили кризну ситуацију и сарађивали с тимовима за цивилно-војну сарадњу Оружаних снага БиХ, како би сачинили и одредили листу приоритетних задатака.

Нажалост, поплаве су биле узрок настанку клизишта која су помјерила око 120,000 неексплодираних нагазних мина. То је разлог зашто су школе у подручју одговорности ЛОТ тима из Добоја постале приоритет када је ријеч о едукацији о опасностима од мина. Три инструктора ЛОТ куће Добој одрже годишње по, отприлике, 60 часова.

Када је ријеч о најважнијим пројектима који се спроводе у циљу пружања подршке локалној заједници, командант ЛОТ тима Добој, капетан Горецлеи, подсјећа како је прошле године командант

операција Пољске војске, генерал Марек Томасуцки, предао опрему за територијалну ватрогасну бригаду из Добоја. "Хуманитарна помоћ састојала се од моторних пумпи, млазница за пјену, рукавица, ципела, посебне одјеће, свјетиљки и кацига. Надамо се да ће ова блиска сарадња између обје стране, а посебно оваква врста помоћи, позитивно утјецати на још боље обављање задатака ватрогасне бригаде у Добоју. Оно што ми најчешће радимо и покушавамо је повезивање људи с организацијама које им могу помоћи. То је оно што можемо урадити, а управо на тај начин имплементирани су бројни пројекти у подручју наше одговорности, посебно у погледу обнове школа", каже капетан Горецлеи.

Сви припадници ЛОТ тима се слажу да су људи у Босни и Херцеговини, а посебно на територији Добоја, врло отворени, комуникативни и да је земља прекрасна. "Нама је посебно драго што су про-европски оријентисани", закључује капетан Маџије Горецлеи.

- Пољска је земља с више од 38 милиона становника.
- У главном граду Варшави живи око два милиона људи.
- Пољска је постала чланицом Европске уније 2004.
- Славне особе поријеклом из Пољске су - композитор и пијанист Фредерик Шопен, астроном Никола Коперник, папа Иван Павло II.
- Пољска је једна од земаља у којој је вотка национално пиће.
- Позната је и по 'најславенскијем' пићу – медовини, али и разним врстама пива.
- Пољска је шеста најнасељенија земља и шеста по величини од укупно 27 држава чланица Европске уније.
- Име државе потиче из племена 'Полание', што се односи на људе који живе у пољима.
- Пољска је највећи свјетски извозник јантара (ћилибар).
- Пољска има 17 добитника Нобелове награде: Марија Кири (рођена као Марија Склодовска, 1867.-1934.), прва и једина добитница Нобелове награде у двије различите науке и прва жена- професор Универзитета Сорбона у Паризу.
- Пољски астроном Никола Коперник је био први који је рекао како Земља није средиште свемира.

Припадници швајцарске
ЛОТ куће у Мостару и
преводаца Шендро Зијада

ЛОТ кућа Мостар Швајцарска

Од новембра 2004., Швајцарска учествује у мировним операцијама у БиХ. Ова земља је једна од пет партнерских земаља које дају допринос ЕУФОР-овој мисији Алтеа. 16 официра и подофицира, међу којима и двије жене, тренутно чине тим за везу и посматрање у Мостару, односно Требињу.

Постојање ЛОТ тимова омогућава ЕУФОР-у присутност широм БиХ. Они дјелују као "очи и уши" ЕУФОР-а и у контакту су с локалним властима и становништвом. Тим за везу и посматрање је група војника који не живе у војном кампу, већ у сусједству међу обичним људима и на тај начин показују динамично, према потребама осјетљиво и у локалној заједници изграђено "јавно лице" ЕУФОР-а. У Мостару, смјештена у један од најљепших градова у Европи, на ЛОТ кући, вијори се швајцарска национална заставица. Капетан Урс Лешер, командант швајцарске ЛОТ куће, каже како је поносан на чињеницу да и Швајцарска активно учествује у стабилизацији ове земље. Из искуства које је стекао у претходним мисијама, врло добро разумије колико су изградња међусобног

Швајцарска, као неутрална земља, не учествује у оружаном сукобима у свијету. Међутим, од 1953. припадници Швајцарске војске дио су мировних мисија широм свијета, а у БиХ су присутни већ 12 година.

повјерења и поштовања с локалном заједницом неопходни у овом послу. Од 17 ЛОТ тимова који дјелују у БиХ, два тима припадају Швајцарском националном контингенту - један у Мостару и други у Требињу, а сваки од њих броји по 8 људи.

Два тима која се налазе под његовом командом, капетан Лешер назива "Software и Hardware тимови". Ту подјелу је направио према задацима које они обављају. Сви припадници ЛОТ куће у Мостару посједују универзитетске дипломе и то у областима филозофије, историје, економских, социјалних и политичких наука, археологије, етнологије и географије. С правом можемо рећи да је особље ове ЛОТ куће ЕУФОР-ов најобразованији тим за везу и посматрање. "Наша главна мисија је прикупљање информација од стране локалног становништва и институција, као и међународне заједнице, како бисмо дали свој допринос најновијим информацијама о безбједносној ситуацији. Аспект цивилног живота мог особља омогућава лакши контакт с другим

људима, као што су декани универзитета, професори, пољопривредници, пословни људи, с којима дијелимо информације, размјењујемо искуства и савјете", каже он.

Стари град у Мостару и Стари мост симболи су помирења, суживота различитих културних, етничких и вјерских заједница. Иако су протекла два десетљећа након сукоба, у граду су још увијек видљиви оживљени, капетан Лешер каже, али и напомиње да упркос томе, невјероватно је и импресивно видјети колико су људи ипак оптимистични. Међународно војно присуство у БиХ, током посљедњих година, било је предуслов за повратак великог броја тражитеља азила и избјеглица, који су били у Швајцарској, а који су се вратили у своју земљу поријекла. "И то је нешто позитивно. Одржавањем контакта с локалним властима и становништвом, као и другим агенцијама у БиХ, ЛОТ тимови настоје подићи свијест о локалним проблемима."

Швајцарска ЛОТ кућа се налази у резиденцијалном подручју града Мостара. Иако су припадници ЛОТ-а видљиво присутни у свакодневном животу уз пратњу локалних преводилаца, капетан Лешер примјећује да има много оних који не знају да су ЛОТ тимови још увијек овдје. "Људи нас препознају у школама, када одржавамо часове о опасностима од мина за најмлађе. Ефикасан рад темељи се на извршавању патрола, састанцима са становништвом и властима, показивању присуства међународне заједнице и пружању помоћи у мјери у којој је то војном особљу омогућено", командант ЛОТ куће у Мостару, капетан Урс Лешер закључује.

Наша посјета прекрасном граду на Неретви и љубазним колегама из швајцарске ЛОТ куће, окончана је уживањем у чоколади, једном од најпрепознатљивијих швајцарских брендова.

Према анкети проведеној у 158 земаља, Швајцарска је проглашена најсрећнијом земљом на свијету. ● Она је једна од најбогатијих земаља свијета и увијек је на самом врху када се говори о квалитету живота њених становника. ● Швајцарска је независна држава још од 1499. ● Ова земља има 26 кантона, од којих сваки дјелује као држава, са сопственим уставом, законодавним тијелом, владом и судовима. ● Швајцарска има популацију од око 8 милиона становника. ● Она је препознатљива и као Confoederatio Helvetica – Швајцарска конфедерација, што објашњава скраћеницу СН. ● ЦЕРН (Европска организација за нуклеарна истраживања) је највећа свјетска лабораторија за физику честица. ● Са својим језерима, ријекама и планинама Швајцарска је најљепша држава у Европи. ● Швајцарска је једина земља са четири национална језика - њемачки, француски, талијански и романш. ● Постоје многе ствари које су везане за Швајцарску, а које су атрактивне и занимљиве, као што су швајцарски сатови, фестивали, сир и чоколада. ● Ручни сат је измислио Патек Филип 1868. ● Швајцарска има интересантну историју, а у свијету је позната по томе што је сједиште бројних међународних добротворних организација.

ЕУФОР већ годинама спроводи свој мандат помажући Босни и Херцеговини и њеном народу у стварању безбједног окружења и то је његова примарна задаћа коју ће и даље наставити, све док за тим постоји потреба. Концепт ЛОТ-кућа показао се као успјешна прича у процесу нормализације у БиХ. Тимови за везу и посматрање играју значајну улогу у овом процесу са својим отвореним и транспарентним приступом према

људима у БиХ. Иако још увијек има много посла да се уради, почетни кораци ка чланству у ЕУ су предузети. Рад на остварењу тог циља може само донијети корист овој земљи и њеном народу - просперитет, економски напредак, безбједан и угодан живот. Војне снаге ЕУ и међународна заједница дио су велике европске породице и као такви, наставиће заједно дјеловати како би обезбиједили свјетлију будућност за БиХ.

Интервју са амбасадором Савезне Републике Њемачке, **Њ.Е. Кристијаном Хелбахом**

Њемачка је једна од најважнијих партнера Босне и Херцеговине. Билатерални односи су се стабилно развијали још од успостављања дипломатских односа 1992. године. Ова земља је активно укључена у напорима за унапређење мира, а након Дејтонског споразума ангажована је у БиХ на разне начине, као чланица Управног одбора Вијећа за имплементацију мира (ПИК), активна је на пољу економске сарадње, док је раније контингент њемачке војске био ангажован у војној мисији ЕУ (ЕУФОР) и мисији ЕУ полиције (ЕУПМ). Њемачка је уложила велика средстава за економски развој, културу и пројекте хуманитарне помоћи у Босни и Херцеговини и све ове године била је јак политички заговорник европске перспективе за БиХ.

Амбасадор Њемачке у Босни и Херцеговини, Њ.Е. Кристијан Хелбах, у интервјуу за часопис "Теме" говорио је о новом приступу ЕУ према БиХ, изнио је свој став о приближавању земље Европској унији, наглашавајући потребу да Босна и Херцеговина настави са својим напорима усклађивања с вриједностима и стандардима у Европској унији, нарочито након подношења формалног захтјева за чланство у ЕУ. Како је амбасадор нагласио, активни

дипломатски ангажман Њемачке ће се наставити, све док БиХ не заузме своје заслужено мјесто у европској породици.

Британско-њемачка иницијатива, како је рекао господин Хелбах, била је итекако важна, јер њен циљ је била деблокада процеса европских интеграција и убрзање реформи, с циљем рјешавања горућих економских и социјалних проблема. "Наш циљ је да се оконча дугогодишња стагнација и губљење времена;

Британски и њемачки министар вањских послова Хемонд и Штајнмајер

стога смо и позвали политичаре да се обавезу на суштинске реформе и на тај начин смо понудили БиХ могућност да оствари напредак ка чланству у ЕУ. БиХ је поднијела захтјев за чланство у ЕУ. То је добра вијест. Али пуно тога још мора да се уради! Не само у погледу социјално-економских реформи, него и у погледу владавине права. Прије више од годину дана, бх. политичари су се обавезали на реформе које су уско везане за Споразум за раст и запошљавање. Главни фокус је усмјерен на тржиште рада, систем социјалне заштите, владину права и борбу против корупције. Државна и ентитетске владе већ су започеле реализацију неких од реформи које су садржане у реформској агенди која је усвојена у јулу 2015. Посљедњи извјештај о Босни и Херцеговини, којег је сачинила Европска комисија, показује како је БиХ поново на реформском путу. Међутим, бити на добром путу, не значи да је циљ још близу, него да остаје још много тога да се уради".

Амбасадор Хелбах је истакао како је у посљедњих неколико седмица било знатно више расправа о економским и социјалним реформама него раније. Међутим, рекао је и сљедеће: "БиХ се мора борити против незапослености, побољшати пословну климу, направити сигуран и финансијски одржив систем социјалне заштите, извршити реформу јавне управе, консолидовати јавне финансије и наметнути владину права. Друштвено-економска ситуација многих грађана ове земље је све друго, само не једноставна и лагана. Управо зато потребне

су промјене. Више досадашњег неће промијенити ситуацију. И, реформе, стога, морају доћи брзо. Људи немају времена за губљење. Њима су потребна радна мјеста, сигурност и правда сада, а не за двадесет година. Они који држе узде у овој земљи морају радити за људе - не за добробит ЕУ или било које државе-чланице ЕУ. Они морају спровести реформе које су у најбољем интересу свих грађана БиХ. И, морају дјеловати брзо. Али, не постоји нешто као 'бесплатан ручак'. Трансформација се неће догодити ако не заврнете руке и радите како би се то десило. Могуће да би то за неке могло бити болно, али биће много више користи и, што је најважније, за будуће генерације. Ми ћемо и даље подржавати све оне бх. лидере који иницирају и спроводе стварне реформе, а не оне који се баве пустим причама", рекао је амбасадор Хелбах.

"Пут ка чланству у ЕУ биће дуг и тежак, али важно је да је почело"

Након година застоја, БиХ је службено предала апликацију за чланство у Европску унију 15. фебруара. Амбасадор Хелбах сматра да је подношење апликације за чланство важан корак за Босну и Херцеговину. "Ми на то гледамо као на обновљено самоопредјељење земље и њених лидера да проведу реформе које су неопходне на путу ка чланству у ЕУ. Вјероваћемо њиховом обећању. Сиромаштво, незапосленост, мањак социјалне кохезије и корупција не могу се савладати предајом апликације. Само храбре и одрживе реформе ће урадити посао. Европске интеграције представљају један цијели процес, а подношење апликације БиХ за чланство је само један корак у том процесу. Ако политички лидери БиХ желе да апликација буде успјешна, морају покренути реформе сада. И они морају испунити обећања која су дали прије предаје апликације. Успјех није у рукама Европске уније, већ у рукама лидера БиХ".

Говорећи о потешкоћама, препрекама и изазовима са којима ће се БиХ сусрести у процесу преговора о приступању, амбасадор Хелбах посебно ставља

Learn German.

It's a **Smart Idea.**

Recognize these companies? They're just some of the top ranking German companies in the United States. Germany has one of the world's largest economies and is the economic powerhouse of the European Union. German companies range from automakers to telecommunications, retail, high-end appliances, engineering, technology, insurance, pharmaceuticals, chemicals, medical products, consumer goods, and more.

**Get an edge in today's competitive job market.
Learn German. It's a Smart Idea.**

NEŠKARIJUNA HIGH SCHOOL GERMAN PROGRAM

акцент на личне и страначке интересе, корупцију, вјештачке подјеле, недостатак координације, понекад и недостатак ангажмана и стручности. "Да не заборавим песимизам и резигнацију који изгледа да спрјечавају људе да захтијевају промјене. Још једна препрека на том путу је и недостатак владавине права. Искрено, згрожен сам нивоом отвореног и нескривеног притиска који се врши на судове и тужилаштва. Владавина права и слободно и функционално правосуђе су у самом срцу европских вриједности и кључни услови за чланство у Европској унији! "

Важан корак ка чланству у ЕУ

Босна и Херцеговина сада има статус потенцијалног кандидата за улазак у ЕУ. То значи да је, с једне стране, земља заинтересована за придруживање Унији, а с друге стране, да постоји интерес Уније о приступању БиХ.

Иако БиХ још није погођена избјегличком кризом попут сусједних земаља, у наредном периоду то би се могло догодити. Амбасадор Хелбах сматра да је избјегличка криза изазов огромних размјера. "С обзиром на велики број сукоба који се дешавају у нашем сусједству, прилив избјеглица које траже заштиту у Европи неће се умањити у догледној будућности. Заправо, постоји много разлога због којих вјерујемо да се суочавамо са глобалним феноменом који не можемо избјећи градњом зидова широм Европе или га једноставно игнорисати. Немојмо заборавити да наш просперитет овиси о нашој интеграцији у отворени свијет. Такођер, избјегличка криза погађа свакога у Европи; и то је изазов који дира у само срце европских вриједности, односно хуманости и солидарности", рекао је он.

Амбасада Њемачке подржала је бројне пројекте у БиХ у оквиру Пакта за стабилност југоисточне Европе. Сви ови пројекти, како амбасадор Хелбах истиче, имају два главна циља који су уско повезани. "Као прво – дају људима у БиХ перспективу за просперитетну и стабилну будућност, а као друго – помажу земљи на њеном путу ка чланству у ЕУ. У области економије, циљ нам је јачање приватног сектора и промовисање билатералне трговине, као и улагања."

Уочи Самита о климатским промјенама у Паризу, укључили смо се у велики дипломатски пројект о климатским промјенама, који укључује 120 студената, младих климатолога.

У пољу развојне сарадње, ми углавном дјелујемо преко "ГИЗ-а" (Њемачког друштва за међународну сарадњу) и њемачке развојне банке (KwF) и фокусирамо се углавном на развој малих и средњих предузећа, подршку локалној влади, стручном образовању, реформи јавне управе, обнављању извора енергије, енергетској ефикасности и управљање водама", рекао је амбасадор Хелбах

и додао да је Амбасада активна у пројектима помирења: "У Мостару смо подржали еколошки едукациони пројекат о околини за основне школе, чији циљ је базиран на мултиетничкој размјени и сарадњи ученика. Такође подржавамо микро-пројекте који циљају мање привилеговане групе босанскохерцеговачког друштва као што су жене, дјеца и особе са инвалидитетом".

Када је ријеч о примарним циљевима Амбасаде Савезне Републике Њемачке за наредну годину, амбасадор Хелбах је истакао: "Као и 2015. године, заједно са нашим партнерима у - и - изван ЕУ, фокусираћемо се на пружање подршке БиХ у приближивању Европској унији и имплементирању реформи које су потребне да се обезбједи просперитетнија и стабилнија будућност за грађане БиХ.

Наш ангажман на пољу културе биће фокусиран на промоцију њемачког језика, пројекте за особе с инвалидитетом, а даћемо и подршку у области очувања и заштите културне баштине, као што је римски мозаик, откривен током археолошких ископавања у близини Склана. Њемачка ће наставити подржавати БиХ у њеним настојањима да уништи вишак наоружања и муниције, односно да се очисти од мина и неексплодираних убојних средстава", закључио је на крају интервјуа амбасадор Кристијан Хелбах.

Дозволите дјеци да живе слободно и безбрижно!

Мине, неексплодирана убојна средства (НУС) и касетна муниција су највећа опасност за живот становништва након сваког рата. Прошла је двадесет и једна година од завршетка сукоба у БиХ, а земља се и даље суочава с проблемом високог нивоа загађености минама. Упркос напорима и значајним побољшањима у управљању активностима противминског дјеловања, мине и даље представљају једну од главних препрека за безбједност грађана, економски и друштвени развој у БиХ, а директно утичу и на развој туризма.

Иако се много урадило у процесу идентификације и уклањања мински контаминираних површина, оне се још увијек могу наћи широм БиХ. Заостале мине представљају велику пријетњу становницима нарочито оних који живе у руралним подручјима и који су у сталној опасности од зла које наставља да односи животе. У БиХ је након рата страдало око 1500 људи, који су били жртве мина и НУС а. Из године у годину, број жртава се смањује, а разлог тако позитивног тренда лежи у чињеници да су људи у БиХ све више укључени у програме о едукацији о опасностима од мина, поготово у ризичним подручјима.

ЕУФОР се често посматрао као неко ко је одговоран за активности деминирања у овој земљи. Међутим, то је одувјек била одговорност локалних власти. Ипак, ЕУФОР, односно 17 ЛОТ тимова, уз помоћ 50 обучених, акредитираних инструктора за минско упозоравање, раде на едукацији о опасностима од мина за локалну заједницу широм БиХ.

Пројекат ЕУФОР-а - Едукација о опасностима од мина у школама у БиХ

“Кроз свој програм едукације о опасностима од мина, ЕУФОР увелико доприноси Стратегији противминског дјеловања у БиХ. Циљ едукације о опасностима од мина је умањити ризик од посљедица коју мине и неексплодирана убојна средства (НУС) остављају на људе, али у исто вријеме учинити БиХ безбједнијим мјестом за живљење. Зато је едукација о опасностима од мина један од примарних задатака ЕУФОР-а. ЛОТ-тимови, у сарадњи с припадницима Оружаних снага БиХ, организују предавања у босанскохерцеговачким школама како би дјецу информисали о опасностима од мина и НУС-а”, објашњава мајор Хорст Унтеридер из ЕУФОР-овог Одјела за заједничке војне послове.

ЕУФОР-ов Одјел за координацију минских информација и ЛОТ-тимови, кроз програм едукације о опасностима од мина, приближили су ову област становништву кроз различите аспекте и заслужни су за велики број едуцираних особа у БиХ. Захваљујући њима, више од 250.000 људи током посљедњих година присуствовало је поменутом едукативном програму.

21.априла 2016., словачки Тим за везу и посматрање (ЛОТ), из Општине Ново Сарајево, заједно с представницима Одјела за координацију минских информација и припадницима ОСБиХ, организовао је предавање за ученике Основне школе “Алија Наметај” Сарајево. Дјеца су имала прилику видјети у којој мјери је БиХ загађена минама и да контакт с њима завршава смртоносним исходом.

“Ова предавања су врло корисна за малу дјецу, ученике, али и за одрасле. Наш тим из Општине Ново Сарајево одржи око 12 предавања мјесечно. Захваљујући нашем програму, број инцидената се смањило у односу на раније године и ово је велики успјех за све нас. Међутим, нека дјеца морају још учити о томе да опасност постоји и како се с њом треба носити. Задовољство нам је што на овај начин можемо помоћи становништву БиХ. Стога се ми, као припадници ЕУФОР-овог ЛОТ тима, најискреније радујемо што ћемо имати прилику посјетити и друге школе током наредне школске године, а све с циљем

едукације дјече о опасностима од мина и НУС-а широм БиХ", изјавио је Тибор Петричек из словачке ЛОТ куће у Општини Ново Сарајево, који су учествовали у овом прекрасном едукативном догађају.

Анализом података о минским несрећама утврђено је да се највећи број страдања дешава у прољеће и јесен, када су у току пољопривредни радови, као и сјеча огрјевног дрвета у мински обиљеженим подручјима. Такођер, један од највећих разлога страдања становништва је и онај егзистенцијални, због скупљања секундарних сировина.

Главни циљ едукације о опасностима од мина је подизање свијести становништва, смањивање броја жртава и скретање пажње на дугорочну минску опасност. "Циљ ЕУФОР-а је едучирати што је могуће више људи, укључујући дјецу као најрањивију категорију. Сви морају научити како да се понашају и живе с пријетњом од мина и НУС-а" каже Џејна Скопљак из ЕУФОР-овог Одјела за координацију минских информација.

Заиму Плеху, из Деминерског батаљона ОСБиХ, није први пут да учествује у едукацији дјече коју је организовао ЕУФОР. "Сви смо ми свјесни да је опасност од мина и даље врло присутна у БиХ и да се све државне структуре морају укључити у рјешавање овог проблема. Проћи ће још много деценија док се уклоне све експлозивне направе. Због тога је важно да дјеца која се налазе у подручјима загађеним минама добију информације о опасностима од мина и НУС-а, као што су ракете, бомбе и минобацачке гранате. Управо ова врста предавања помаже дјечи да спознају какве опасности постоје у минираним подручјима, како да избјегну ту опасност и како да охрабре другу дјецу да учине исто", каже Заим Плех који је, заједно са својим колегом Изетом, инструктором из словачке ЛОТ куће, на креативан и оригиналан начин привукао пажњу најмлађих.

"20 година након рата, на жалост, и даље имамо проблем с минама у нашој земљи. Иако ми ову тему обрађујемо на часовима, ипак смо срећни што су инструктори ЕУФОР-а и Оружаних снага БиХ данас овдје. Веома је важно знати да ћемо живјети сигурно само ако наша дјеца науче да се носе с новим и

Процјењује се да се на 9.185 локација у Босни и Херцеговини још увијек налази око 120. 000 мина. Око 1176,50 км² је сумњиве површине, што представља опасност за 540.000 грађана или око 15% становништва.

непознатим ситуацијама, да реагују на одговарајући начин и да опрез постане образац понашања", изјавила је учитељица, госпођа Аида Татлић.

Дјеца су најчешће жртве мина и НУС-а, стога јако је важно да су свјесна те опасности. Најефикаснији начин да се спријече жртве је уклањање минских поља заувјек, али сасвим је сигурно да поменута едукација може учинити живот дјече безбједнијим. Ена, Џејла и Емин, ученици Основне школе "Алија Наметак" из Сарајева, пажљиво су слушали предавање наших инструктора, а ево шта су и научили: "Никада не смијемо ићи на мјеста за која знамо да су минирана, не смијемо се приближавати непознатим предметима, нити их дирати, а уколико видимо мине морамо одмах обавијестити одрасле. Такођер смо научили да се мине крећу и да се усљед поплава и клизишта могу наћи на било којем мјесту и у било које вријеме!".

Мине ће још дуго времена представљати велику пријетњу у Босни и Херцеговини. Стога, континуиране едукације о опасностима од мина врло су битне, како би се избјегао већи број жртава од мина. Безбједност дјече мора бити један од најважнијих циљева, не само за ЕУФОР-ов Одјел за координацију минских информација, него друштво у цјелини.

ЕУФОР-ови инструктори за минско упозоравање су ту да вам помогну и пруже подршку. Они организују предавања у школама широм БиХ. Захваљујући њима, научићете како да заштитите себе, своје пријатеље и породицу од мина и других неексплодираних убојних средстава и шта да урадите уколико наиђете на њих.

Уколико желите да вас инструктори о опасностима од мина посјете, контактирајте Одјел за координацију информација о минама (МИС) на misc@eufor.europa.eu

TOGETHER FOR YOUR SAFETY *for school*

PAZI - MINE

PAZI - MINE

PAZI - MINE

PAZI - MINE

MINES INFORMATION COORDINATION CELL

